

Eich cyf/Your ref P-06-1407
Ein cyf/Our ref LW/00278/24

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau

18 Mawrth 2024

Annwyl Jack

Diolch am eich llythyr dyddiedig 9 Chwefror ynghylch Deiseb P-06-1407 Rydym am i Llywodraeth Cymru ddiddymu'r gyfraith drychinebus ynghylch y terfyn cyflymder o 20mya.

Dyma'r newid mwyaf mewn diogelwch ar y ffyrdd yng Nghymru ers degawdau ac rwy'n cydnabod y teimladau cryfion sydd yn erbyn y newid. Fodd bynnag, mae'r dystiolaeth o bob cwr o'r byd yn glir iawn - bydd gostwng cyflymderau yn lleihau gwrthdrawiadau, yn achub bywydau ac yn lleihau anafiadau.

Nododd [Grŵp Tasglu 20mya Cymru](#) y canlyniadau a ddisgwylir o newid y terfyn cyflymder diodyn ar gyfer ffyrdd cyfyngedig yng Nghymru i 20mya; a'r camau ymarferol sydd eu hangen i weithredu'r newid hwn yn y gyfraith. Canfuwyd trwch o dystiolaeth bod cyflymderau is yn arwain at lai o wrthdrawiadau a llai o anafiadau difrifol; a chanfuwyd dystiolaeth gyson bod nifer yr anafiadau yn cael eu lleihau pan gyflwynir terfynau cyflymder 20mya.

Cyfeirir yn Adroddiad y Grŵp Tasglu at [adolygiad o'r dystiolaeth](#) ar lai o anafiadau o ganlyniad i 20mya, a gynhaliwyd gan Dr Adrian Davis ar ran Llywodraeth Cymru yn 2018. Mae'r [Memorandwm Esboniadol](#) sy'n cyd-fynd â'r ddeddfwriaeth 20mya yn rhoi rhagor o wybodaeth am y dystiolaeth sy'n sail i'r newid.

Rydym hefyd wedi darparu tudalen cwestiynau cyffredin helaeth ar ein gwefan sy'n cynnwys dolenni i'r dystiolaeth ac yn cwmpasu'r rhan fwyaf o'r pryderon a godwyd: [Cyflwyno terfynau cyflymder 20mya: cwestiynau cyffredin | GOV. CYMRU](#). Mae rhagor o wybodaeth i'w chael yma: [Terfynau cyflymder 20mya | Is-bwnc | GOV. CYMRU](#).

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Lee.Waters@llyw.cymru
Correspondence.Lee.Waters@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

[Nid yw astudiaeth Belfast y cyfeirir ati yn y ddeiseb yn gymhariaeth debyg.](#) Mae'r dull Cymreig wedi bod yn hollol wahanol i'r prosiect graddfa fach yn Belfast. Nodir yn yr adroddiad ei hun y gweithredwyd yr ymyrraeth ar raddfa canol y ddinas (76 stryd yn unig) o'i gymharu â'r ymyrraeth ddiweddar ledled y ddinas yng Nghaeredin a ddangosodd ostyngiadau sylweddol yng nghyflymder traffig ffyrdd, gwrthdrawiadau ac [anafiadau.](#) [Mae wedi atgyfnerthu ein dull,](#) fod angen i'r newidiadau ddigwydd ar raddfa a bod yn rhan o newid diwylliannol mwy i'r ffordd yr ydym yn teithio a gweld ein cymunedau lleol, er mwyn elwa ar fanteision go iawn o gyflymder 20mya.

Yr wythnos diwethaf cyhoeddais [ddatganiad ysgrifenedig](#) sy'n nodi'r data cyflymder cynnar sydd wedi'i gofnodi ac mae'r canlyniadau'n galonogol iawn. Roedd [y data a gasglwyd gan Trafnidiaeth Cymru](#) yn monitro cyflymder miliynau o gerbydau mewn naw cymuned wahanol ledled Cymru cyn ac ar ôl i'r terfyn o 20mya gael ei roi ar waith. Mae'n dangos fod y cyflymder cyfartalog ar brif ffyrdd wedi gostwng ar gyfartaledd o 4mya - o 28.9mya i 24.8mya – ac mae hynny'n dystiolaeth glir bod cyflymderau'n symud i'r cyfeiriad cywir. Mae'r duedd ar i lawr hon mewn cyflymderau hefyd yn cael ei chefnogi gan y data cam un yn yr [adroddiad monitro terfynol o'r ardaloedd lle cafodd y terfyn ei gyflwyno gyntaf.](#)

O'r cychwyn cyntaf, rydym wedi dweud na fyddem yn llwyddo i gael y terfyn cyflymder ar bob un ffordd gyfyngedig yng Nghymru yn gywir y tro cyntaf. Rydym wedi penodi tîm bach o arbenigwyr i weithio gydag awdurdodau lleol i adolygu sut mae'r canllawiau ar wneud eithriadau wedi'u rhoi ar waith ac i awgrymu ffyrdd y gallem helpu awdurdodau priffyrdd i wneud newidiadau. Bydd yr adolygiad yn archwilio sut y caiff y canllawiau a roddir i awdurdodau priffyrdd eu cymhwyso wrth osod eithriadau i'r terfyn 20mya diofyn [Adolygiad o eithriadau terfyn cyflymder diofyn o 20mya: cylch gorchwyl.](#)

Mae'r grŵp wedi cyhoeddi ei [adroddiad interim](#) a bydd nawr yn casglu ystod eang o safbwyntiau ar ganllawiau ar eithriadau gan Awdurdodau Priffyrdd, grwpiau rhanddeiliaid a chyrrff cynrychioliadol. Bydd yr adroddiad terfynol a'r canllawiau drafft wedi'u diweddarau yn cael eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn toriad yr haf 2024.

Gobeithio bod hwn yn ymateb defnyddiol. Mae croeso ichi gysylltu â ni os oes gennych unrhyw ymholiadau pellach.

Yn gywir

Lee Waters AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd
Deputy Minister for Climate Change